

UVOD

DANAS PROTIVNIK VIŠE NIJE NEZKANJE, NEGO NEBUDNOST

U bezbrižnim danima Interneta, 1999. godine, kada je knjiga *Hakerske tajne* prvi put objavljena, svi su ulagali u najnovija Internet preduzeća i pripremali se za sopstveni neizbežni nastup u elektronskom poslovanju. To su bila dobra vremena, kada su se nove tehnologije razvijale ogromnom brzinom. E pa, svi znamo da je davno prošlo doba kada se privatno Internet preduzeće moglo pretvoriti u javno 12 meseci nakon osnivanja. Ne samo da se dramatično izmenilo finansijsko tržište, nego i bezbednosni pejzaž. Ako ne znate da je bezbednost danas potreba a ne luksuz, znači da ste prethodnih pet godina proživeli u pećini ili ste se izgubili u prisećanju na dobra, stara vremena kada su akcije Internet preduzeća još nešto vredele.

Od početka, kada smo napravili koncept *Hakerskih tajni*, cilj nam je uvek bio da obrazujemo i uputimo. Neki kažu „da obrazujemo i uputimo zlonamerne“, ali mi to osporavamo. Zlonamerni već znaju ovo što vam mi predstavljamo.

U stvari, dobra vest je da mnogi od vas znaju ili će uskoro znati tehnike i koncepte na koje se mnogi napadači oslanjaju u svom prljavom poslu. Stalno pričamo da bezbednost ne mora biti teška, potrebno je samo malo obrazovanja i mnogo budnosti.

Zato je u 5. izdanju *Hakerskih tajni* ključna reč *budnost*. Bez obzira na to da li ste kućni korisnik ili deo bezbednosnog tima neke od najvećih svetskih kompanija, morate biti budni. Ne podležite apatiji. Budnim okom pratite bezbednost i bićete nagrađeni — i lično i profesionalno. Nemojte dozvoliti sebi da postanete još jedna usputna žrtva pucnjave na informatičkom superautoputu.

Šta je novo u petom izdanju

Stalno ažuriramo *Hakerske tajne* jer se stalno razvijaju nove tehnologije koje dovode do novih bezbednosnih rizika. U suštini, svet bezbednosti i njemu pridruženi izazovi prate brzinu razvoja tehnologije. Drugim rečima, pošto složenost tehnologije raste eksponencijalno, tako rastu i izazovi bezbednosti. To je i dobro i loše – zavisi od toga s koje strane se nalazite. Pored toga, nove tehnologije, alatke i napadački trikovi za zaobilazanje bezbednosnih tehnologija razvijaju se zaprepašujućom brzinom. Moglo bi se reći da je u pitanju stara igra mačke i miša; međutim, ulozi u toj igri veoma su opipljivi. Neumorno smo ažurirali peto izdanje da bi ova vredna knjiga obuhvatila najnovije tehnologije i objasnila najnovije tehnike.

Nov sadržaj

Od noviteta u petom izdanju izdvajamo:

- Savremene tehnike i protivmere za sprečavanje **zloupotrebe UNIX sistema**
- **Novo poglavlje** o hakerisanju koda, gde je objašnjeno kako u softver dospevaju greške i koji su najbolji načini sprečavanja njihovog širenja
- **Nove zloupotrebe Windowsa**, među kojima i napadi prelivanjem bafera RPCSS (Blaster), LSASS (Sasser) i PCT (Download.ject)
- **Ažurirano poglavlje o uskraćivanju usluga**, sa opisima iz prve borbene linije velikih napada pomoću zombija i objašnjenjima praktičnih protivmera
- Opisi **novih alatki i tehnika za hakerisanje Weba**, među kojima su cepanje HTTP odgovora i automatizovani skeneri slabih tačaka
- **Potpuno revidirano poglavlje o hakerisanju korisnika Interneta**, koje obuhvata najnovije zloupotrebe IE, bezbednost mrežnih servisa, društveno-tehničke napade prevarom lakovernih i najnovije tehnike zloupotrebe među kojima su i administratorski paketi za Windows
- Opisi novih zloupotreba bežičnih mreža
- Nov sadržaj u poglavlju o **udaljenom povezivanju, gde je obuhvaćeno i hakerisanje telefonskih razgovora koji putuju Internetom (VoIP)**
- Novi opisi **hakerisanja klijenata Weba i e-pošte, među kojima su i najnovije zloupotrebe Internet Explorera, prevare lakovernih primalaca e-pošte, špijunske alatke, administratorski paketi i botovi**
- **Nove zloupotrebe u kojima Google služi kao alatka za pronalaženje odgovarajućih informacija**
- **Ažurirano poglavlje o snimanju sistema**, gde su navedene sve neizbežne izmene postupka pronalaženja podataka u raznim Internet bazama podataka
- **Potpuno nove studije slučaja** sa opisima relevantnih i savremenih napada među kojima su i hakerisanja pretraživača Google, bežičnih mreža i operativnog sistema Mac OS X

Navigacija

U petom izdanju smo zadržali popularan format *Hakerskih tajni*; svaka tehnika napada označena je na margini ovako:

Ovo je ikonica napada

Olakšava identifikovanje specifičnih alatki i metodologija prodiranja u sisteme. Svakom napadu je suprotstavljena praktična, primerena, isprobana protivmera, koja ima i sopstvenu ikonicu.

Ovo je ikonica protivmere

Odmah pređite na otklanjanje problema i sprečavanje prodora napadača.

- Obratite posebnu pažnju na **polucrn (podebljan)** tekst u listinzima koda, jer on predstavlja korisnikov unos.
- Opis svakog napada sadrži i ažuriranu ocenu rizika, izvedenu iz tri komponente, na osnovu kombinovanog iskustva autora knjige:

<i>Popularnost:</i>	<i>Učestalost zlonamerne upotrebe protiv pravih ciljeva, gde 1 označava najređe, a 10 najčešće napade</i>
<i>Jednostavnost:</i>	<i>Nivo veštine potreban za izvršenje napada, gde 1 označava iskusnog programera bezbednosnog softvera, a 10 malu ili nikakvu veštinu</i>
<i>Uticaj:</i>	<i>Potencijalna šteta koju uspešan napad može da prouzrokuje, gde 1 označava otkrivanje trivijalnih podataka o meti, a 10 otkrivanje naloga korisnika root (superusera) ili nešto ekvivalentno tome</i>
<i>Stepen rizika:</i>	<i>Sveukupna ocena rizika (srednja vrednost prethodne tri brojke)</i>

Svima

Knjiga *Hakerske tajne: zaštita mrežnih sistema* prešla je put od malog radnog projekta koji je trebalo da dokumentuje tehnike hakerisanja i približi ih ljudima koji se brinu za bezbednost, do knjige s kulturnim statusom, prevedene na preko 20 jezika. Uspeh *Hakerskih tajni* i svih njenih kasnijih izdanja bio je fenomenalan i daleko je prevazišao sva naša očekivanja. Pisci ove knjige stalno putuju po svetu i bilo im je izuzetno prijatno da čuju: „Da, imam Bibliju svih knjiga o bezbednosti — *Hakerske tajne: zaštita mrežnih sistema*“.

Od našeg prvog izdanja, pojavile su se mnoge knjige napisane na sličan način. Bez obzira na ostale knjige o bezbednosti, naša formula je jednostavna, isprobana i dokazana: dati savremene i relevantne podatke o hakerskim tehnikama, alatka i odgovarajućim protivmerama, koje čitaocima omogućavaju da se zaštite. Ni u ovom izdanju nismo odstupili od te formule. Ako ste se prvi put pridružili porodici čitalaca *Hakerskih tajni*, dobro došli. Ukoliko ste naš stari čitalac, nadamo se da ćete i u ovom izdanju uživati kao u prethodnim. Ne zaboravite šta je rekao Frensis Bejkon – „Znanje je moć“ — moć koju ne treba zloupotrebiti, nego iskoristiti za zaštitu i odbranu.

Borite se za dobro...i budite bezbedni.